

Udskriftsdato: tirsdag den 9. juni 2026

2010/1 BR 2 (Gældende)

Beretning om udvalgets virksomhed

Ministerium: Folketinget

Beretning

om

udvalgets virksomhed

1. Udvalgets sammensætning, funktion og kompetencer

Udvalget vedrørende Efterretningstjenesterne blev etableret ved lov nr. 378 af 6. juli 1988 med det formål at have indseende med forsvarets og politiets efterretningstjenester.

Udvalget består af 5 folketingsmedlemmer udpeget af de folketingspartier, som har sæde i Folketingets Præsidium.

Udvalget skal efter loven dels underrettes om de generelle retningslinjer, der gælder for efterretningstjenesternes virksomhed, dels orienteres om væsentlige omstændigheder af sikkerhedsmæssig karakter eller vedrørende udenrigspolitiske spørgsmål, som er af betydning for efterretningstjenesternes virksomhed.

Den bevillingsmæssige kontrol med efterretningstjenesterne er ikke omfattet af udvalgets indseende. Udvalget kan dog i forbindelse med indhentning af oplysninger hos regeringen blive gjort bekendt med generelle bevillingsmæssige forhold i relation til efterretningstjenesterne.

Udvalget kan enten mundtligt eller skriftligt over for regeringen tilkendegive sin opfattelse af de spørgsmål, som tages under behandling i udvalget.

Udvalgets medlemmer er forpligtede til at bevare tavshed om, hvad de erfarer i udvalget.

2. Udvalgets virke

Omdrejningspunktet for udvalgets virke er efterretningstjenesternes årlige redegørelser for deres virksomhed. Det har gennem årene været en stående aftale mellem på den ene side forsvarsministeren og justitsministeren og på den anden side Udvalget vedrørende Efterretningstjenesterne, at cheferne for Forsvarets og Politiets Efterretningstjenester én gang om året – hver for sig – giver en udførlig, bred orientering om tjenesternes virksomhed. I forbindelse med denne orientering redegøres der – med udgangspunkt i tjenesternes aktiviteter og prioriteringer – mere indholdsmæssigt for tjenesternes sagsområder. Ved samme lejlighed orienterer de to chefer om de generelle organisatoriske og ressourcemæssige forhold, som knytter sig til tjenesternes virksomhed, og som måtte have betydning for tjenesternes virke og effektivitet, således at udvalget får indgående indsigt i tjenesternes prioriteringer. Denne årlige orientering tjener på samme tid som supplement og som en generel overbygning og referenceramme for den løbende orientering af udvalget, som finder sted på de enkelte møder i årets løb.

Udvalget har siden etableringen i 1988 afgivet i alt syv beretninger. Den seneste beretning om udvalgets virksomhed blev afgivet den 13. september 2006. Den fokuserede særlig på regeringens terrorbekæmpelse, herunder implementeringen af den såkaldte terrorpakke II – som trådte i kraft den 10. juni 2006 – og efterretningstjenesternes nye beføjelser til bl.a. telefonaflytning og indhentning af oplysninger fra andre offentlige myndigheder. Endvidere gjorde udvalget status for arbejdet med benchmarking og åbenhed hos efterretningstjenesterne.

På baggrund af drøftelser mellem udvalget og regeringen og i erkendelse af behovet for at tilpasse udvalgsarbejdet til efterretningstjenesternes nye beføjelser introducerede beretningen fra 2006 følgende nye tiltag:

- Chefen for Politiets Efterretningstjeneste giver årligt udvalget en overordnet orientering om tjenestens praktiske anvendelse af de nye bestemmelser om indhentning af oplysninger fra andre offentlige myndigheder (retsplejelovens § 116) og af den nye »telefonregel« (retsplejelovens § 783, stk. 2).
- Chefen for Forsvarets Efterretningstjeneste giver årligt udvalget en overordnet orientering om erfaringerne med den nye bestemmelse i forsvarslovens § 13, stk. 3, om behandling af oplysninger om personer, som er hjemmehørende i Danmark.
- Regeringen vil anmode Wambergudvalget om fremover at udarbejde en årlig, skriftlig redegørelse til justitsministeren og forsvarsministeren, således at denne rapport kan fremsendes til Udvalget vedrørende Efterretningstjenesterne, og således at rapporten kan indgå i udvalgets drøftelse i forbindelse med efterretningschefernes orientering om bestemmelserne i henholdsvis retsplejelovens § 116 og forsvarslovens § 13, stk. 3.

Udvalget lægger vægt på fortsat at blive holdt særligt orienteret om disse forhold.

3. Udvalgets virksomhed siden afgivelsen af den seneste beretning

3.1. Gennemførelse af anbefalinger fra benchmarkrapporterne

Regeringen besluttede i november 2005, at der skulle gennemføres en benchmarking af Politiets Efterretningstjeneste og af Forsvarets Efterretningstjeneste. Det skete i forlængelse af anbefalingerne fra den tværministerielle arbejdsgruppe om terrorbekæmpelse, som i oktober 2005 fremlagde rapporten »Det danske samfunds indsats og beredskab mod terror«. Formålet med benchmarkingen var at vurdere kvaliteten af og relevansen af efterretningstjenesternes virksomhed, herunder rapportering, ressourceanvendelse, organisation og snitflader til andre myndigheder. Undersøgelserne skulle tage udgangspunkt i tilsvarende forhold i sammenlignelige lande, i det omfang sådanne oplysninger var tilgængelige.

På denne baggrund gennemførte vicedirektøren for den britiske sikkerhedstjeneste (MI5) i første kvartal af 2006 en benchmarkundersøgelse af PET, mens FE blev benchmarket i samme tidsrum af den britiske ekspert i efterretningsforhold Kevin Tebbit. Begge benchmarkundersøgelser resulterede i en række konkrete anbefalinger til efterretningstjenesterne. I udvalgets beretning fra 2006 fremhævedes bl.a., at udvalget så frem til at drøfte udmøntningen af anbefalingerne med de to ministre, og at man i forlængelse af grundlaget for udvalgets virke ville følge implementeringen af anbefalingerne tæt.

Udvalget vedrørende Efterretningstjenesterne har således lagt vægt på at få en løbende orientering om status for opfølgningen på benchmarkundersøgelseernes konkrete anbefalinger. Udvalget har i sin mødevirksomhed gennemgået anbefalingerne punkt for punkt.

a) Politiets Efterretningstjeneste

Udvalget har i forlængelse af ovenstående i relation til benchmarkundersøgelseens anbefalinger vedrørende PET kunnet konstatere, at der er arbejdet målrettet med de punkter, hvor der ifølge benchmarkrapporten var plads til forbedringer. Der kan for en detaljeret redegørelse henvises til bilag 1 til denne beretning. Det fremgår bl.a., at der f.eks. er arbejdet med den strategiske udvikling af PET, lederudvikling, interne retningslinjer for overførsel af tilvejebragte oplysninger til brug for konkrete straffesager, sikkerhedsmæssige forhold i ministerierne (fysisk sikring og dokument-, it- og personalesikkerhed), risikovurdering og sikkerhedsforanstaltninger i forhold til nøglepersoner i Danmark, prioritering af observationsindsatsen, it-fornyelse og udveksling og rekruttering af personale.

Endvidere er udvalget i relation til spørgsmålet om, hvordan man bedst beskytter personlige rettigheder, samtidig med at der sker en mere effektiv it-udnyttelse, blevet oplyst om, at Wambergudvalget gennemfører løbende stikprøvekontrol af PET's elektroniske databaser, og at denne stikprøvekontrol gennemføres med bistand fra Wambergudvalgets it-revisor. Ligeledes har Wambergudvalget været inddraget i forbindelse med udarbejdelse af kravspecifikationerne til PET's nye it-plattform (E-SYS).

PET har i forlængelse heraf bemærket, at spørgsmålet om beskyttelse af personlige oplysninger i PET's elektroniske databaser behandles af Wendler Pedersen-udvalget, der bl.a. har til opgave at fremkomme med forslag til regler for PET's registrering og opbevaring af personoplysninger samt om adgangen til aktindsigt m.v. Wendler Pedersen-udvalget forventes at afslutte sit arbejde i løbet af første halvår af 2011.

I relation til benchmarkrapportens anbefaling om tidssvarende systemer til indgreb i meddelelseshemmeligheden kan udvalget konstatere, at Justitsministeriet er i løbende dialog med Rigspolitiet om udviklingen på området, og at man i løbet af 2010 har afholdt en række møder med Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, IT- og Telestyrelsen og teleindustrien vedrørende en række af de udfordringer, som udviklingen inden for internet og telekommunikation rejser i forhold til indgreb i meddelelseshemmeligheden. Justitsministeriet og Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling har herudover nedsat en arbejdsgruppe, som skal overveje, hvordan oplysninger om brugere af internetcafeer, gratis hotspots og internetadgang på biblioteker m.v. kan registreres, så det sikres, at politiet i forbindelse med indgreb i meddelelseshemmeligheden har mulighed for at sammenholde oplysninger om brugeren med oplysninger om kommunikationsapparatet. Udvalget er stillet i udsigt, at arbejdsgruppen færdiggør sit arbejde omkring årsskiftet 2010/11.

Udvalget ser frem til at høre nærmere om resultaterne af disse initiativer til sikring af tidssvarende systemer til indgreb i meddelelseshemmeligheden.

b) Forsvarets Efterretningstjeneste

Udvalget kan i relation til benchmarkundersøgelsens anbefalinger vedrørende FE erklære sig tilfreds med, at der også for FE's vedkommende er arbejdet målrettet med implementering af anbefalingerne, som har indgået som ét omdrejningspunkt for den strategiske udvikling af Forsvarets Efterretningstjeneste i de senere år.

Anbefalingerne vedrører såvel de værktøjer, som FE bruger i sin efterretningsmæssige virksomhed, som de arbejdsgange og processer, der benyttes. FE har f.eks. tilført yderligere ressourcer til områderne analyse og fysisk indhentning samt foretaget materielinvesteringer og gennemført udviklingsprojekter for den elektroniske indhentning og på it-området.

FE har således forøget antallet af indhentere markant og reorganiseret FE's tekniske sektor for at blive bedre til at håndtere moderne kommunikationsteknologi. Der er endvidere etableret en særlig analytiker-/indhentningscelle med henblik på at styrke koordinationen mellem analyse- og indhentningsfunktionerne og øge indholdet af nationale efterretninger i FE's rapportering.

Herudover er der implementeret en række anbefalinger vedrørende Forsvarets Efterretningstjenestes indsats på det sikkerhedsmæssige område inden for kommunikation og it. FE har endvidere implementeret anbefalinger, der vedrører indhold og form af rapporteringer til beslutningstagerne. Der er desuden sket en styrkelse i relation til informationsudvekslingen og samarbejdet mellem myndigheder, og samtidig er samarbejdet med udenlandske partnere blevet styrket.

Samlet set har benchmarkrapportens anbefalinger medvirket til en generel styrkelse af Forsvarets Efterretningstjeneste både som Danmarks udenrigsefterretningstjeneste og som militær sikkerhedstjeneste. Sam-

men med anbefalingerne i regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse har benchmarkerens anbefalinger især bidraget til, at Forsvarets Efterretningstjenestes indsats mod terror er blevet styrket.

Der kan for en mere detaljeret redegørelse henvises til bilag 2.

Udvalget finder, at der er arbejdet seriøst med at føre de relevante dele af benchmarkrapportens anbefalinger ud i livet. Udvalget finder det samtidig tilfredsstillende, at FE har implementeret i alt 14 anbefalinger, herunder i form af ganske omfattende projekter.

Generelt betragter udvalget nu sit arbejde med at kontrollere implementeringen af benchmarkundersøgelserne af PET og FE som afsluttet. Men udvalget vil selvfølgelig løbende fokusere på behovet for benchmarking og andre former for evaluering af tjenesternes virke.

3.2. Åbenheden i tjenesterne

Udvalget finder det positivt, at tjenesterne er opmærksom på behovet for åbenhed over for offentligheden. Særlig siden den offentlige debat om Iraks rådighed over masseødelæggelsesvåben har man fra udvalgets side opfordret efterretningstjenesterne til at udvise mere åbenhed, hvilket bl.a. fremgår af udvalgets beretninger af henholdsvis 6. september 2004 og 13. september 2006, hvor der også er redegjort for en række konkrete initiativer, der skal tjene til øget åbenhed og gennemsigtighed hos tjenesterne. Udvalget anerkender de mange forskellige tiltag, som både Politiets Efterretningstjeneste og Forsvarets Efterretningstjeneste har sat i gang med henblik på at åbne efterretningstjenesterne op over for omverdenen. Der er tale om en meget vigtig udviklingstendens mod øget åbenhed, som udvalget ser frem til at samarbejde med tjenesterne om at føre videre.

Udvalget har i sin virksomhed lagt vægt på løbende at blive orienteret om tjenesternes arbejde med at opnå størst mulig åbenhed over for offentligheden. I den forbindelse kan der om tjenesternes konkrete initiativer oplyses følgende:

a) Politiets Efterretningstjeneste

PET's hjemmeside opdateres jævnligt med aktuelle nyheder. Desuden har PET løbende kontakt med den danske og den udenlandske presse om konkrete sager og holder jævnlige pressebriefinger. PET udtaler sig således løbende i offentligheden om aktuelle emner, der falder inden for efterretningstjenestens ansvarsområde, f.eks. i forbindelse med anholdelser, straffesager og andre konkrete sager, der har offentlighedens bevågenhed. Desuden kommenterer PET jævnligt de sikkerhedsmæssige forhold i forbindelse med større begivenheder, f.eks. i forbindelse med IOC-kongressen og FN's klimatopmøde i København i 2009.

PET offentliggør ca. hvert andet år en beretning om PET's virksomhed. Den seneste beretning blev offentliggjort i 2008, og en ny forventes offentliggjort i begyndelsen af 2011.

Siden 2007 har PET løbende offentliggjort uklassificerede vurderinger af terrortruslen mod Danmark på PET's hjemmeside. Offentliggørelsen finder sted med passende mellemrum, eller hvis der opstår pludselige og væsentlige ændringer i trusselsbilledet. PET offentliggør desuden efter behov trusselsvurderinger relateret til specifikke begivenheder.

PET's Center for Terroranalyse (CTA) udarbejder løbende offentlige tendensanalyser om forhold, der falder inden for efterretningstjenestens ansvarsområde, f.eks. om udviklingstræk og tendenser, for så vidt angår terrorisme. Disse offentliggøres på PET's hjemmeside og kan rekvireres på tryk. Inden for det seneste år har PET ud over udgivelse af CTA's årsrapport for 2009 (med en gennemgang af CTA's arbejde og analyser) offentliggjort analyserne »Youtube og Facebook – de nye radikaliseringsværktøjer? « og »Al-Qaidas propagandateknik og argumentation«.

PET offentliggør løbende publikationer om forebyggelse af sikkerhedsmæssige trusler, hvoraf nogle er målrettet virksomheder og offentlige myndigheder eller andre specifikke målgrupper, mens andre henvender sig mere generelt til offentligheden. PET har således bl.a. offentliggjort pjecer om spionage, masseødelæggelsesvåben, terrorfinansiering, opbevaring af ammoniumnitrat og sikkerhed i forbindelse med ansættelse af medarbejdere. I det seneste år har PET udgivet pjecerne »Beskyt din virksomhed«, »Dit bidrag kan misbruges«, »Pas på gødningen« og »Undgå kidnapning«.

PET afholder med jævne mellemrum offentlige konferencer om emner af betydning for den nationale sikkerhed. Den seneste blev afholdt i april 2009 og handlede om »Terrorisme og kommunikation«. I 2007 var temaet »Radikalisering i Danmark – muligheder for tidlig, koordineret indsats«, og i 2005 handlede PET's konference om »The Roots of Terrorism in Europe«. Konferencerne er åbne for medierne. Næste konference planlægges afholdt i foråret 2011.

PET har siden 2003 haft en række eksterne kontaktgrupper med henblik på at skabe en bred kontaktflade i såvel den offentlige som den private sektor og herigennem øge samfundets samlede modstandskraft mod sikkerhedsmæssige trusler. I 2008 sammenlagde PET de eksisterende grupper til én tværgående kontaktgruppe. Baggrunden var, at de sikkerhedsmæssige problemstillinger, der opstår som følge af truslen fra terrorisme, spredning af masseødelæggelsesvåben, ekstremisme og spionage i stigende grad går på tværs af skellet mellem offentlige og private aktører. Kontaktgruppen mødes én gang årligt, men PET har samtidig ønsket at styrke evnen til, med udgangspunkt i efterretningstjenestens løbende trusselsvurderinger, at levere målrettet og konkret rådgivning til de grupper og sektorer, hvor de potentielle sikkerhedstrusler vurderes at være størst. Der er derfor med afsæt i den tværgående kontaktgruppe blevet oprettet en række målrettede rådgivningsgrupper inden for områderne persontransportsikkerhed, informationssikkerhed og ikkespredning af masseødelæggelsesvåben.

PET har oprettet et dialogforum mod voldelig ekstremisme, som omfatter repræsentanter for muslimske organisationer, beboerforeninger, professionelle inden for børne- og ungeområdet og andre ressourcepersoner. Formålet med dette dialogforum er at sikre tilliden til PET i relevante lokalmiljøer og at fremme forståelsen for, at forebyggelse af voldelig radikaliserings er en fælles sag. Den direkte kontakt til repræsentanter for lokalmiljøer har i flere konkrete sager vist sig vigtig for PET's muligheder for at forebygge myter og misforståelser, når f.eks. konkrete terrorsager er kommet til offentlighedens kendskab. PET's dialogforum gør det endvidere muligt for PET at nå ud i en række svært tilgængelige miljøer med et forebyggende budskab via platforme (møder i moskeer, bestyrelser og foreninger), som stilles til rådighed af deltagerne i PET's dialogforum. Gennem PET's dialogforum formidler PET kontakt og bygger bro mellem deltagere, foreninger og myndigheder. Desuden bringes deltagerens viden og erfaringer i spil til gavn for de indsatser, som PET i øvrigt gennemfører. Deltagerne i PET's dialogforum bidrager således med jævne mellemrum til at udforme og overbringe vigtige forebyggende budskaber, som er målrettet deres lokalmiljø.

Udvalget vil gerne – som med beretningerne af henholdsvis 6. september 2004 og 13. september 2006 – kvittere for PET's forskellige rosværdige initiativer for øget åbenhed. Selv om udvalget har noteret sig, at åbenheden må gennemføres på en måde, der ikke kompromitterer den fortrolighed, som er nødvendig bl.a. for at beskytte efterretningstjenestens konkrete efterforskninger, særlige arbejdsmetoder, kilder og samarbejdspartnere, er det efter udvalgets opfattelse af afgørende betydning for tilliden til efterretningstjenesten, at der udvises så stor åbenhed som overhovedet muligt.

b) Forsvarets Efterretningstjeneste

Som det fremgår af udvalgets beretninger af henholdsvis 6. september 2004 og 13. september 2006 har udvalget løbende drøftet bestræbelserne på at opnå større åbenhed om Forsvarets Efterretningstjeneste. I

den seneste beretning fra 2006 hilste udvalget de forskellige tiltag velkommen og fandt, »at processen vedrørende Forsvarets Efterretningstjenestes øgede åbenhed er i god gænge«.

Som bidrag til en aktuel status for åbenheden har forsvarsministeren og FE bl.a. oplyst følgende:

Forsvarsministeriet og FE lægger stor vægt på at udvikle og styrke tjenestens åbenhed inden for de grænser, der må gælde af hensyn til rigets sikkerhed og de særlige funktionsvilkår, som en udenrigsefterretningstjeneste opererer under.

FE vil bl.a. videreføre og videreudvikle de tiltag for tjenestens øgede åbenhed, der fremgik af udvalgets beretning af 6. september 2004.

Tiltagene i retning af øget åbenhed har hidtil primært rettet sig mod en øget anvendelse af tjenestens hjemmeside, deltagelse i sikkerhedspolitiske møder og konferencer på universiteter, afholdelse af seminarer med det akademiske sikkerhedspolitiske miljø, dialog med og interviews med medierne.

Forsvarets Efterretningstjeneste offentliggør på sin hjemmeside ikkeklassificerede efterretningsmæssige vurderinger og flere af de indlæg, som tjenesten bidrager med på seminarer og konferencer.

FE udgiver også årligt en omfattende efterretningsmæssig risikovurdering, hvori FE giver en aktuel efterretningsmæssig vurdering af forhold i udlandet af betydning for Danmarks sikkerhed. Risikovurderingen dækker bredt såvel geografisk som emnemæssigt og viser også, hvilke efterretningsmæssige områder der i det forløbne år har haft FE's fokus.

Forsvarets Efterretningstjeneste offentliggør endvidere løbende publikationer om forebyggelse af sikkerhedsmæssige trusler rettet primært mod forsvaret, men som også kan have mere generel offentlig interesse. Inden for det seneste års tid har Forsvarets Efterretningstjeneste f.eks. udgivet pjecerne »Brug USB-stikket – men med omtanke«, »Undgå spionage – for din sikkerheds skyld«, »Hold kontakten, men med omtanke« og »Brug internettet, men med omtanke«.

FE er endvidere en hovedbidrager af såvel oplysninger som vurderinger og analyser til de publikationer, som CTA offentliggør hen over året.

Chefen for Forsvarets Efterretningstjeneste har tilkendegivet, at tjenesten ønsker at videreudvikle sin indsats omkring åbenhed. Det er således ambitionen at øge offentlighedens kendskab til tjenestens opgaver og arbejdsvilkår og dermed øge tjenestens synlighed i mediebilledet og det offentlige rum.

Som et nyt tiltag vil Forsvarets Efterretningstjeneste hvert andet år udgive en beretning. Beretningen vil afhængigt af udviklingen tematisere et eller flere aspekter af Forsvarets Efterretningstjenestes virksomhed og indeholde en overordnet omtale af organisatoriske og prioriteringsmæssige spørgsmål i relation til Forsvarets Efterretningstjenestes virke som Danmarks udenrigsefterretningstjeneste. Beretningen vil blive offentliggjort på Forsvarets Efterretningstjenestes hjemmeside.

Som endnu et nyt tiltag vil Forsvarets Efterretningstjeneste desuden halvårligt offentliggøre ikkeklassificerede situations- og trusselvurderinger for de områder, hvortil der er udsendt større danske styrkebidrag.

Forsvarets Efterretningstjeneste vil endvidere i endnu højere grad prioritere deltagelsen i åbne sikkerhedspolitiske konferencer og seminarer.

Forsvarets Efterretningstjeneste har desuden tilført ressourcer til kommunikationsområdet bl.a. med henblik på at styrke den eksterne kommunikationsindsats og dermed også tjenestens åbenhed. I den forbindelse arbejdes der på en kommende større relancering af Forsvarets Efterretningstjenestes hjemmeside,

som også i højere grad løbende og mere systematisk vil blive opdateret med nyheder og baggrundsinformation.

Forsvarets Efterretningstjenestes tiltag i relation til åbenheden er beskrevet mere detaljeret på tjenestens hjemmeside, www.fe-ddis.dk.

Forsvarets Efterretningstjeneste bidrog som forudsat i udvalgets beretning fra 2004 til »Forsvarsministerens årlige redegørelse« i 2004, 2005 og 2006. Der var tale om en redegørelse, der dækkede det samlede ministerområde og en meget bred målgruppe. Forsvarsministeriet ophørte imidlertid i 2007 med at udgive redegørelsen, idet ministeriet valgte at fokusere på anvendelsen af sin hjemmeside til en mere aktiv og målrettet kommunikation.

Samlet set indebærer de ovenfor nævnte tiltag og især den fremadrettede udgivelse af en beretning samt den mere aktive anvendelse af FE's hjemmeside, at FE offentliggør langt flere informationer, end der var indeholdt i de bidrag, der tidligere indgik i »Forsvarsministerens årlige redegørelse«.

Derudover er det besluttet, at Wambergudvalget årligt vil offentliggøre en redegørelse om Forsvarets Efterretningstjenestes behandling af oplysninger om i Danmark hjemmehørende personer, jf. punkt 3.3. nedenfor.

Udvalget anerkender, at Forsvarets Efterretningstjeneste arbejder målrettet med at opnå størst mulig åbenhed om tjenesten.

Udvalget betragter åbenhed som en naturlig del af efterretningstjenestens organisation og som et vigtigt bidrag til at sikre den rette balance mellem øgede beføjelser og øget kontrol. I lyset heraf er det efter udvalgets opfattelse centralt, at FE til stadighed arbejder på at opnå størst mulig åbenhed inden for de grænser, som hensynet til rigets sikkerhed og tjenestens funktionsvilkår sætter.

3.3. Nye offentliggjorte retningslinjer fra FE og PET for personregistreringer

Justitsministeriet og Forsvarsministeriet udsendte den 7. december 2009 et nyt kommissorium for Wambergudvalget. Samme dag udstedte Justitsministeriet retningslinjer for Politiets Efterretningstjenestes behandling af personoplysninger. Som et nyt tiltag i Wambergudvalgets kommissorium fastsætter justitsministeren og forsvarsministeren efter drøftelse med Wambergudvalget nærmere retningslinjer for efterretningstjenesternes behandling af personoplysninger og for Wambergudvalgets kontrol med overholdelsen af disse retningslinjer.

De nye retningslinjer for Politiets Efterretningstjenestes behandling af personoplysninger blev offentliggjort den 9. december 2009. Retningslinjerne handler bl.a. om efterretningstjenestens registre, støtte-databaser, personsikkerhedsdatabaser, journalsystem, søgeadgang, behandling af oplysninger uden for it-systemerne, sager af særlig historisk interesse, indhentning af oplysninger fra andre forvaltningsmyndigheder og Wambergudvalgets kontrolvirksomhed i forbindelse med disse forskellige aktiviteter. Retningslinjerne er offentliggjort på tjenestens hjemmeside.

På linje hermed offentliggjorde Forsvarets Efterretningstjeneste den 2. juni 2010 nye ikkeklassificerede retningslinjer for Forsvarets Efterretningstjenestes behandling af personoplysninger m.v. om danske statsborgere og herboende udlændinge. De nye retningslinjer handler bl.a. om tjenestens sikkerhedsundersøgelser, indhentning af oplysninger hos andre myndigheder og samarbejdspartnere, registre og databaser, videregivelse af oplysninger til andre myndigheder, sletning af og destruktion af oplysninger og Wambergudvalgets kontrolvirksomhed i forbindelse med disse forskellige aktiviteter. Retningslinjerne er offentliggjort på tjenestens hjemmeside.

Forsvarsministeren og chefen for Forsvarets Efterretningstjeneste har over for udvalget oplyst, at det efter drøftelse med Wambergudvalget er besluttet, at Wambergudvalget som et helt nyt tiltag årligt vil offentliggøre en redegørelse på Forsvarets Efterretningstjenestes hjemmeside om tjenestens behandling af oplysninger om i Danmark hjemmehørende personer og om udvalgets kontrol heraf. Det forventes, at den første offentliggjorte redegørelse vil være for 2010.

Udvalget anerkender disse initiativer hos tjenesterne med henblik på øget åbenhed om og klarere retningslinjer for behandling af personoplysninger. Der er efter udvalgets opfattelse behov for løbende sikring af, at retningslinjerne for registrering af private oplysninger om borgerne opfylder de retssikkerhedsmæssige krav, som bl.a. følger af Danmarks menneskeretlige forpligtelser. Udvalget ser i den forbindelse frem til, at Wandler Pedersen-udvalget – som bl.a. har til opgave at fremkomme med forslag til regler for PET's registrering og opbevaring af personoplysninger samt om adgangen til aktindsigt m.v. – i nærmeste fremtid afgiver sin betænkning. Det er som nævnt over for udvalget blevet oplyst, at Wandler Pedersen-udvalget forventes at afslutte sit arbejde i første halvår af 2011.

3.4. Drøftelser med Ombudsmanden vedrørende udvalgets eventuelle behandling af konkrete sager

Folketingets Ombudsmand har siden udvalgets seneste beretning rettet henvendelse til Udvalget vedrørende Efterretningstjenesterne for at drøfte, hvordan Ombudsmanden kan få oplysninger om, hvorvidt udvalget har bedømt en efterretningstjenestes afgørelse eller praksis af relevans for en klage, som Ombudsmanden har modtaget. Sådanne oplysninger kan være nødvendige for at undgå, at Ombudsmandens behandling af sagen indebærer en vurdering af arbejdet i Folketinget og således bringer sagen uden for Ombudsmandens kompetenceområde, jf. ombudsmandslovens § 7.

Udvalget vedrørende Efterretningstjenesterne er enig i, at det – i lighed med den for de øvrige stående udvalg etablerede samrådsprocedure – er nødvendigt at etablere en procedure, så Ombudsmanden kan blive underrettet om, hvorvidt udvalget har taget stilling til en afgørelse eller relevant praksis. Udvalget har til dette formål gennemført møder med Ombudsmanden med henblik på at etablere en hensigtsmæssig ordning.

Udvalget har tillagt det stor betydning, at den efterspurgte underretning tilrettelægges på en måde, således at der ikke sker et brud på den tavshedspligt, som udvalget er underlagt, jf. § 8 i lov om etablering af et udvalg om forsvarets og politiets efterretningstjenester. På denne baggrund er det udvalgets opfattelse, at såfremt der ikke har været tale om en stillingtagen af en sådan karakter, at det har betydning for Ombudsmandens kompetence, skal udvalgets tilbagemeldinger holdes i så bredt formulerede vendinger, at der f.eks. ikke gives oplysninger om, hvorvidt sagen eller relevant praksis overhovedet har været omtalt i udvalget eller ej.

Udvalget har til dette formål udarbejdet en fremgangsmåde, der kan bruges ved besvarelse af fremtidige henvendelser i sager, hvor udvalget ikke har bedømt spørgsmål af relevans for klagen til Ombudsmanden.

I den forbindelse kan bemærkes, at Udvalget for Efterretningstjenesterne i overensstemmelse med lov nr. 378 af 6. juli 1988 om etablering af et udvalg om forsvarets og politiets efterretningstjenester ser det som sin primære opgave at holde sig informeret om og om fornødent tilkendegive sin opfattelse af efterretningstjenesternes overordnede virksomhed, mens man som udgangspunkt ikke foretager nogen bedømmelse af tjenesternes behandling af konkrete sager.

3.5. Henvisninger til UET ved besvarelser af udvalgsspørgsmål m.v.

Det er aftalt med regeringen, at Udvalget vedrørende Efterretningstjenesterne løbende vil blive orienteret om tilfælde, hvor en minister over for et af Folketingets øvrige udvalg henviser til Udvalget vedrøren-

de Efterretningstjenesterne. Dette gælder, uanset om en sådan henvisning eksempelvis er fremkommet mundtligt under et udvalgsmøde, eller om en sådan henvisning er indgået i et skriftligt svar til et udvalg. I det omfang Udvalget vedrørende Efterretningstjenesterne ikke allerede har været orienteret om sådanne tilfælde, forpligtes ministeren til efterfølgende at orientere Udvalget vedrørende Efterretningstjenesterne herom.

Udvalget har i en række tilfælde modtaget besvarelser på skriftlige udvalgsspørgsmål fra justitsministeren og forsvarsministeren, hvor det oplyses, at de pågældende spørgsmål ikke kan besvares, idet oplysninger af den omhandlede karakter alene kan gives til Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne. Det er på den baggrund aftalt med regeringen, at Udvalget vedrørende Efterretningstjenesterne fremover en gang årligt vil modtage en samlet oversigt over de udvalgsspørgsmål og svar, som indeholder henvisninger til Udvalget vedrørende Efterretningstjenesterne. Orienteringen af Udvalget vedrørende Efterretningstjenesterne sker efter nærmere aftale mellem udvalget og regeringen.

P.u.v.

Morten Bødskov

formand

PET's redegørelse for gennemførelse af benchmarkrapportens anbefalinger

Gennemførelsen af benchmarkingrapportens anbefalinger

Som led i regeringens handlingsplan for bekæmpelse af terrorisme gennemførte udenlandske sagkyndige i 2006 en større analyse af PET's virksomhed. I benchmark-undersøgelsen, der kan læses på www.pet.dk, konkluderes det, at PET's ydeevne, effektivitet og anseelse er øget betragteligt siden terrorangrebene i USA den 11. september 2001, og at efterretningstjenesten må betragtes som blandt de absolut bedste efterretningstjenester i Europa. Det påpeges imidlertid samtidig i rapporten, at PET også fremover vil stå over for væsentlige udfordringer. På den baggrund opstiller rapporten 12 anbefalinger, som siden er indgået i den strategiske udvikling af PET.

Nedenfor er redegjort for, hvorledes Politiets Efterretningstjeneste har gennemført disse anbefalinger.

Anbefaling 1:

PET bør foretage en snarlig gennemgang af sin Vision og Strategiplan, som dækker mindst tre år frem. Strategiplanen bør revideres og vurderes årligt, og den bør sammen med bevillingsplanen godkendes af Regeringens Sikkerhedsudvalg.

Den strategiske udvikling af PET foregår på grundlag af en samlet strategiplan, der indeholder en vision, seks overordnede målsætninger og en beskrivelse af en række konkrete udviklingsprojekter, som skal sikre, at disse målsætninger realiseres. Visionen er formuleret på følgende vis:

PET skal være en professionel, effektiv og troværdig sikkerheds- og efterretningstjeneste, der er på forkant med udviklingen, og som er respekteret af samarbejdspartnere, nyder tillid i offentligheden og medvirker til at skabe tryghed i det danske samfund.

De seks overordnede målsætninger er følgende:

- 1) PET skal proaktivt, effektivt og hurtigt indsamle, bearbejde og analysere alle relevante oplysninger fra alle relevante kilder med henblik på at identificere trusler mod den nationale sikkerhed.
- 2) PET skal i samarbejde med alle relevante myndigheder, virksomheder og organisationer sikre, at der iværksættes passende, sammenhængende og koordinerede foranstaltninger af præventiv eller sikkerhedsmæssig karakter, der er egnede til effektivt at forebygge eller begrænse skadevirkningerne i forhold til trusler, der har betydning for den nationale sikkerhed.
- 3) PET skal i samarbejde med relevante myndigheder sikre, at identificerede trusler mod den nationale sikkerhed imødegås med de midler og på den måde, der må anses for de mest hensigtsmæssige for effektivt at afværge truslen, og at fysiske eller juridiske personer, der i den forbindelse gør sig skyldige i strafbare forhold, i videst muligt omfang retsforfølges under nødvendig hensyntagen til særlige fortrolighedshensyn.
- 4) PET skal være en attraktiv arbejdsplads, der har den rigtige medarbejdersammensætning og løbende kan tiltrække, fastholde og udvikle pålidelige, kompetente og engagerede medarbejdere, som trives i en organisation præget af videndeling, tværgående samarbejde og velfungerende kommunikation.
- 5) PET skal have de nødvendige ressourcer til rådighed med henblik på at kunne løse sine opgaver med den fornødne hurtighed og professionalisme, og PET skal løbende sikre en målrettet, prioriteret, sammenhængende og effektiv anvendelse af disse ressourcer.
- 6) PET skal sikre størst mulig åbenhed om sin virksomhed, uden at tilsidesætte særlige fortrolighedshensyn, og at alle dele af PET's virksomhed gennemføres på et lovligt og forsvarligt grundlag under iagttagelse af den fornødne sikkerhed samt er underlagt passende kontrolforanstaltninger.

Anbefaling 2:

PET bør foretage en gennemgang af sine ordninger i forbindelse med præstationsorienteret ledelse og sikre en fortsat anvendelse af systematiske processer til styringen af de vigtigste sider af forandringsplaner og -projekter.

Den strategiske udvikling af PET foregår på grundlag af en samlet strategiplan, der indeholder en beskrivelse af PET's vision, overordnede målsætninger og konkrete udviklingsinitiativer. Herudover gennemfører PET årlige lederudviklingssamtaler med samtlige ledere, hvorunder de konkrete resultater og mål drøftes og fastlægges.

Anbefaling 3:

PET bør med Rigspolitiet aftale retningslinjer for håndteringen af sager, hvor der sker retsforfølgning, der er baseret på eller omfatter efterretningsarbejde. Retningslinjerne bør understøttes af uddannelse og træning.

PET har fastlagt interne retningslinjer for overførslen af oplysninger, der er tilvejebragt af efterretnings-tjenesten, til brug for konkrete straffesager. De relevante medarbejdere modtager løbende nærmere instruktioner om retningslinjerne på området.

Anbefaling 4:

Regeringens Sikkerhedsudvalg bør forlange en årlig rapport om ministeriernes sikkerhedsstatus med hensyn til fysisk, dokument- og IT- og personalesikkerhed og sikre at ansvar og ansvarsområder er forstået fuldt ud.

PET rådgiver løbende ministerierne om sikkerhedsmæssige spørgsmål og yder i den forbindelse bistand til ministerierne i spørgsmål vedrørende fysisk sikring samt dokument-, IT- og personalesikkerhed. Repræsentanter for ministerierne indgår i øvrigt i PET's kontaktgruppe vedrørende sikkerhedsmæssige spørgsmål, som på regelmæssige møder i PET gøres bekendt med PET's trusselsvurderinger og drøfter bl.a. sikkerhedsstatus og relevante sikkerhedsmæssige foranstaltninger.

Anbefaling 5:

Regeringens Sikkerhedsudvalg bør i forbindelse med prioriteringen af ressourcer sikre sig, at der er tilstrækkelige bevillinger til PET's forebyggende sikkerhedsarbejde.

Der er løbende gennemført en ressourcemæssig styrkelse af PET's forebyggende sikkerhedsarbejde, som er forankret i PET's Afdeling for forebyggende sikkerhed. Afdelingen består af et rådgivningscenter, der yder rådgivning og anden bistand vedrørende fysisk sikring, beskyttelse af kritisk infrastruktur, IT-sikkerhed samt personsikkerhed (sikkerhedsgodkendelser), samt et forebyggelsescenter, der i samarbejde med andre myndigheder, virksomheder og organisationer udvikler og gennemfører forebyggende projekter i forhold til bl.a. radikaliserings.

Anbefaling 6:

Der bør fastlægges procedurer, der sikrer, at der foretages en interdepartemental behandling af den risiko, som nøglepersoner i Danmark er udsat for, og om niveauet for sikkerhedsforanstaltninger.

PET's personbeskyttelse tilrettelægges og gennemføres på baggrund af konkrete trusselsvurderinger, der løbende udarbejdes og opdateres. PET påser i den forbindelse, at de sikkerhedsforanstaltninger, der er iværksat i forhold til relevante nøglepersoner, afspejler det konkrete trusselsniveau. PET orienterer

løbende Justitsministeriet og andre relevante ministerier om væsentlige ændringer i trusselsniveauet eller de trufne sikkerhedsforanstaltninger, således at eventuelle spørgsmål om nødvendigt kan blive behandlet på interdepartementalt niveau.

Anbefaling 7:

Målsætninger for fordelingen af observationsindsats mellem tjenestens sikkerhedsarbejde og det kriminalitetsrelaterede arbejde bør gennemgås og aftales som led i den årlige gennemgang af prioriteringer og ressourcer i Regeringens Sikkerhedsudvalg.

Observationsstyrken i PET's Sikkerhedsafdeling yder observationsmæssig bistand til PET's operative enheder, der beskæftiger sig med terrorisme, ekstremisme, spionage og alvorlig organiseret kriminalitet, samt til politikredsene, når disse ikke selv råder over observatører med den fornødne uddannelse, udrustning og erfaring. Prioriteringen af observationsindsatsen drøftes løbende, herunder på regelmæssige møder mellem PET og politikredsene. PET's observationsindsats indgår ligeledes ved fastlæggelsen af de årlige prioriteter, der forelægges for Regeringens Sikkerhedsudvalg.

Anbefaling 8:

Set i lyset af den hastige teknologiske udvikling på kommunikationsområdet bør Justitsministeriet sikre sig, at de eksisterende systemer til indgreb i meddelelseshemmeligheden er tilstrækkelige, og at der anvendes en tilstrækkelig udviklings- og planlægningsindsats for at opretholde indgrebsmulighederne i Danmark med henblik på efterforskning i forbindelse med landets sikkerhed.

Der henvises til Justitsministeriets redegørelse for gennemførelsen af denne anbefaling.

Anbefaling 9:

PET og Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) bør aktivt forfølge den påtænkte udveksling af personale for at styrke indsatsen mod terror.

PET har aktivt arbejdet for en udveksling af personale mellem FE og PET, bl.a. ved etablering af Center for Terroranalyse. Både FE og PET har medarbejdere stationeret i det fælles center, ligesom FE har en medarbejder stationeret i PET's Operative afdeling. Udvekslingen af personale drøftes i øvrigt løbende på de regelmæssige møder, der afholdes mellem FE's ledelse og PET's ledelse.

Anbefaling 10:

PET bør udvikle en mere langsigtet og strategisk tilgang for rekruttering og udvikling af de kompetencer tjenesten har brug for og forøge de ressourcer der investeres i videreuddannelse af personalet.

PET har udviklet en kompetencestrategi, der tager sigte på en målrettet rekruttering og udvikling af de nødvendige personalekompetencer. Strategien indeholder en beskrivelse af de basis- og spidskompetencer, PET har brug for, og den målrettede kompetenceudvikling gennemføres bl.a. på grundlag af de årlige medarbejderudviklingssamtaler i PET og interne rotationsordninger.

Anbefaling 11:

PET bør fokusere sin IT fornyelse, således at nye og forbedrede muligheder installeres trinvist og inden for kortere tid. Tillægsbevillinger vil være nødvendige. PET bør overveje at outsource udvikling, projektledelse og installering, men samtidig sikre at tjenesten selv overordnet har den fulde kontrol over projektet.

Der er foreløbigt afsat 70 mio. kr. til første fase af udviklingen og implementeringen af en ny, samlet og moderne IT-plattform i PET (E-SYS).

Anbefaling 12:

Der bør ske en grundig gennemgang i samråd med Wamberg-udvalget (eller en efterfølgende kontrolinstans) med henblik på at overveje, hvordan man bedst kan beskytte personlige rettigheder samtidig med at der sker en mere effektiv IT-udnyttelse.

Wamberg-udvalget gennemfører løbende stikprøvekontrol af PET's elektroniske databaser. Stikprøvekontrollen gennemføres med bistand fra udvalgets IT-revisor. Herudover er der efter drøftelse med Wamberg-udvalget udarbejdet retningslinjer af 7. december 2009 for Politiets Efterretningstjenestes behandling af personoplysninger mv., ligesom Wamberg-udvalget har været inddraget i forbindelse med udarbejdelsen af kravspecifikationerne for så vidt angår PET's nye IT-plattform (E-SYS). Spørgsmålet om beskyttelse af personlige oplysninger i PET's elektroniske databaser behandles i øvrigt af Wendler-Pedersen-udvalget, der bl.a. har til opgave at fremkomme med forslag til regler for PET's registrering og opbevaring af personoplysninger samt om adgangen til aktindsigt mv. Wendler-Pedersen-udvalget forventes at afslutte sit arbejde i første halvår af 2011.

FE's redegørelse for gennemførelse af benchmarkrapportens anbefalinger

Benchmarkingundersøgelsen af Forsvarets Efterretningstjeneste blev gennemført af en uvildig britisk ekspert, der blandt andet vurderede, at Forsvarets Efterretningstjeneste er blandt de tre til fire europæiske efterretningstjenester, der mest effektivt håndterer tidens udfordringer, og at Forsvarets Efterretningstjeneste gør en stor indsats med relativt begrænsede ressourcer. Rapporten indeholdt samtidig 18 klassificerede anbefalinger, der vil kunne styrke Forsvarets Efterretningstjeneste yderligere. 10 af anbefalingerne er rettet direkte mod Forsvarets Efterretningstjeneste, mens 8 er rettet mod andre forhold. Disse anbefalinger har siden været ét omdrejningspunkt for den strategiske udvikling af Forsvarets Efterretningstjeneste.

I det følgende redegøres i uklassificeret form for indholdet af de 18 anbefalinger, og hvorledes de er gennemført.

Anbefaling 1:

De årlige prioriteringer for FE's rapportering som helhed, inklusive terrorisme, bør fremover udarbejdes af Embedsmandsudvalget for Sikkerhedsspørgsmål og godkendes af Regeringens Sikkerhedsudvalg.

Status

Anbefalingen, der allerede blev besluttet gennemført ved regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse (anbefaling 7), er implementeret.

Anbefaling 2:

For at øge indholdet af nationale efterretninger i FE's rapportering, bør der sættes flere kræfter ind på at omdanne analytikernes behov i forbindelse med rapportering til praktisk gennemførlig indhentning ved Teknisk Sektor og HUMINT. Behovet er størst i Teknisk Sektor og kan nødvendiggøre, at et antal erfarne analytikere flyttes til SIGINT organisationen. Alternativet bestående af en kombineret analytiker-/indhentningscelle, der tager sig af både HUMINT- og SIGINT-tasking, bør dog også overvejes.

Status

Anbefalingen er implementeret, idet FE primo 2009 har etableret en særlig analytiker-/indhentnings-celle, der koordinerer indhentningen og analysen.

Anbefaling 3:

Planerne vedrørende forbedret IT, databaser og elektronisk kommunikation bør fremskyndes for at forbedre såvel transmissionshastigheden som informationsdelingen i hele FE og for at opnå en hurtigere og mere brugervenlig fremsendelse af FE's produkter til kunderne. Grundprincipperne bør være behovet for »need to share« snarere end »need to know« behovet og »risk management« frem for »risk avoidance«.

Status

Anbefalingen er implementeret. Fremskyndelsen og styrkelsen af de allerede planlagte materielprojekter blev gennemført i perioden 2007 – 2009 med ibrugtagning fra 2008 til primo 2010.

Hvad angår de anførte grundprincipper blev de allerede ved offentliggørelsen af benchmarkerens anbefalinger lagt til grund for FE's arbejde.

Anbefaling 4:

FE bør øge sin oversættelseskapacitet, så flere vurderinger kan deles med partnere. Det vil have en positiv effekt på omfanget af information, som FE modtager fra partnere.

Status

Det var oprindeligt forudsat, at der skulle ansættes yderligere engelsk oversætterkapacitet. Behovet for ekstra oversættelse kan imidlertid klares inden for den eksisterende bemanning og ressourcerne er i stedet anvendt til yderligere analysekapacitet.

Anbefaling 5:

Af hensyn til kvalitet og relevans bør FE's hovedprodukter indikere over for læseren, hvilket efterretningsgrundlag vurderingerne er baseret på sammen med en kort indikation af, hvilke konsekvenser vurderingerne kan få for dansk politik.

Status

Første del af anbefalingen er implementeret. Forsvarets Efterretningstjenestes kunder har givet tilbagemeldinger, der viser, at der er tale om en værdifuld tilføjelse til tjenestens produkter. Desuden arbejdes der kritisk med den konkrete sprogbrug, således at tjenestens produkter altid lever op til »Forsvarets Efterretningstjenestes sprogpolitik«. Sidstnævnte er senest revideret i september 2006 og revideres løbende, når behov opstår.

Vurderingen af, hvilke konsekvenser FE's vurderinger måtte få for dansk politik, foretages på politisk niveau.

Anbefaling 6:

Forsvarsministeriet, Forsvarskommandoen og Forsvarets Efterretningstjeneste bør komme frem til en aftale, der afklarer grænserne mellem de roller inden for taktisk efterretning og grundlæggende information, der skal varetages af det danske forsvar selv og de bredere, operationelle og strategiske efterretningsmæssige funktioner, der henhører under en efterretningstjeneste.

Status

Anbefalingen er implementeret. Der er udarbejdet et værnssfælles delkoncept for efterretningsvirksomheden i forsvaret, som blev endelig godkendt primo november 2008. Delkonceptet indeholder bl.a. en beskrivelse af ansvarsfordelingen for den taktiske, operative og strategiske efterretningstjeneste.

Anbefaling 7:

Regeringens Sikkerhedsudvalg bør nedsætte en undergruppe på embedsmandsniveau, under Embedsmandsudvalget for Sikkerhedsspørgsmål. Undergruppen (med passende bred sammensætning og tilstrækkelig støtte) bør mødes regelmæssigt for at fokusere det arbejde, der udføres på efterretningsområdet mere direkte på regeringens sikkerhedspolitiske dagsorden, reducere behovet for rutinerapportering af mindre værdi og sikre, at der skabes overensstemmelse mellem modstridende prioriteter.

Status

Anbefalingen er implementeret.

Anbefaling 8:

Anbefalingen vedrører detaljerede forslag til særlige samarbejdsrelationer og er derfor fortsat klassificeret.

Status

Anbefalingen er implementeret gennem indgåelse det nødvendige aftalegrundlag, ligesom de praktiske rammer er på plads.

Anbefaling 9:

En ledende post som Faglig Ansvarlig for Efterretningsanalyse bør oprettes i FE for at opretholde integriteten og uafhængigheden i vurderingerne i relation til policy-processen og for at føre tilsyn med professionelle standarder, uddannelse og karriereudvikling inden for analytikerstaben.

Status

Der ses ikke behov for at oprette en sådan stilling i FE. De forhold, som anbefalingen søger at tage hensyn til, ses således allerede varetaget på hensigtsmæssig vis af basisorganisationen i FE.

Anbefaling 10:

FE bør styrke sit bidrag til indsatsen mod terrorisme (CT) ved at lade fem medarbejdere tilgå det nye center for terroranalyse, ved yderligere rekruttering for at modvirke huller i den tilbageværende CT-funktion, ved at videreudvikle og fokusere sin tekniske og HUMINT-kapacitet og ved at tilstræbe mere integreret samarbejde med PET om specifikke projekter.

Status

Anbefalingen er implementeret. FE har siden den 1. januar 2007 fast indstationeret 5 medarbejdere i Center for Terroranalyse (CTA). Etableringen af CTA ændrer ikke ved FE's ansvar i relation til terroranalyse, og udstationerede medarbejders stillinger i FE er derfor blevet genbesat. FE's terrorbearbejdning er i 2008 blevet styrket ved ansættelse af yderligere analytikere samt en ændret organisering af terrorbearbejdningen.

Med det formål at fremme et tæt operativt samarbejde mellem de to tjenester samt at forbedre støtten til PET og CTA har FE en medarbejder stationeret i PET's operative afdeling. Udvekslingen af personale drøftes i øvrigt løbende på de regelmæssige møder, der afholdes mellem PET's ledelse og FE's ledelse.

Der er i relevant omfang et tæt samarbejde mellem FE's terroranalytikere og PET's efterforskningsgrupper, ligesom FE fremsender samtlige efterretningsvurderinger med et terrorrelateret indhold til PET og CTA. Desuden videregiver FE løbende oplysninger til PET, som er medtaget i tjenestens virksomhed, om danske statsborgere og personer, der opholder sig i Danmark.

Anbefaling 11:

Anbefalingen vedrører implementeringen af særlige teknologiske kapaciteter samt samarbejdet med udenlandske samarbejdspartnere. Den præcise ordlyd i anbefalingen er derfor fortsat klassificeret.

Status

Anbefalingen er implementeret, og der er allerede opnået gode resultater på især anti-terrorområdet, samt indenfor sikkerhedspolitiske og militære interesseområder.

Anbefaling 12:

FE bør foretage en større reorganisering af Teknisk Sektor med det formål at blive bedre til at magte revolutionen inden for kommunikationsteknologien.

Sidste del af anbefalingen vedrører mere detaljerede oplysninger om FE's organisation og er derfor fortsat klassificeret.

Status

Anbefalingen er implementeret. Reorganiseringen af Teknisk Sektor trådte i kraft den 1. januar 2007. Benchmarkeren anbefalinger indgik som et væsentligt element i organisationsudviklingsprojektet. Herudover er der sket en fremskyndelse af allerede planlagte materielanskaffelser.

Anbefaling 13:

Anbefalingen vedrører terrorindhentning ved brug af HUMINT og er derfor fortsat klassificeret.

Status

Anbefalingen er implementeret og er især udmøntet ved tilførsel af flere normer til FE's HUMINT kapacitet.

Anbefaling 14:

FE og PET bør rationalisere ordningerne for varetagelse af forbindelserne til fremmede E-tjenester i den hensigt at lade Forsvarets Efterretningstjeneste have hovedansvaret for partnerrelationer på vegne af efterretningsområderne som helhed.

Status

Forsvarets Efterretningstjeneste og Politiets Efterretningstjeneste vurderer, at det daglige samarbejde med nære bilaterale samarbejdspartnere pga. samarbejdets forskelligartede natur alene kan varetages af den enkelte tjeneste.

Tjenesterne har i stedet indstillet, at man på en række områder intensiverer det allerede eksisterende samarbejde om håndteringen af bilaterale samarbejdspartnere.

Anbefaling 15:

FE's kapacitet inden for informatiksikkerhed bør styrkes, og Regeringens Sikkerhedsudvalg bør anbefale, at FE udnævnes til National (kommunikations-) Teknisk Sikkerhedsmyndighed (NTS).

Status

De opgaver, der ifølge benchmarkeren fremadrettet bør løses af en NTS, er forskellige fra PET's nuværende opgave som National Security Authority (NSA), ligesom opgaven på det civile område varetages af flere forskellige myndigheder, herunder PET. For forsvarets vedkommende varetages opgaven af FE på Forsvarschefens vegne. Benchmarkeren anbefaling ville derfor indebære, at der i givet fald vil skulle

overføres ansvar til FE, herunder flyttes såkaldte civile ansvarsområder fra bl.a. PET til FE, hvilket det er besluttet ikke at gøre.

Anbefaling 16:

Politikken omkring større åbenhed, der indtil nu har været en markant succes, bør udvides med endnu større interaktion med det ansvarlige danske akademiske miljø.

Status

Anbefalingen er implementeret, idet det samtidig er vurderingen, at anbefalingen dels er på linje med de tiltag omkring åbenhed, som FE har gennemført de senere år, dels skaber mulighed for en yderligere kompetenceudvikling af tjenestens analytikere. Siden 2007 har FE gennemsnitligt afholdt 4 – 5 seminarer om året. Der er primo 2009 tilført yderligere ressourcer til området.

Anbefaling 17:

Regeringens Sikkerhedsudvalg bør fremme en ny lovramme for efterretningsoperationer, der giver FE (og PET) tilstrækkelige beføjelser til at arbejde sammen og anvende nye teknikker for at imødegå terrorisme, muligvis under inddragelse af større beføjelser end hidtil planlagt til gengæld for et stærkere kontrolsystem.

Status

Anbefalingen er blevet implementeret ved Folketingets vedtagelse i juni 2006 af de lovmæssige beføjelser for bl.a. et udvidet samarbejde mellem efterretningstjenesterne.

Anbefaling 18:

Alt dette vil medføre øgede udgifter, der næppe kan klares alene ved interne omprioriteringer, især henset til, at behovet for yderligere investeringer (især til SIGINT) ikke kan modsvares ved at nedsætte driftsomkostningerne.

Sidste del af anbefalingen vedrører mere detaljerede oplysninger om, hvortil der bør tilføjes ressourcer. Denne del er således fortsat klassificeret.

Status

De finansielle forhold omkring implementeringen af anbefalingerne er afklaret, idet Forsvarets Efterretningstjeneste ved finanslovsaftalen 2007 blev tilført 6,7 mio. kr. i 2006 og 25 mio. kr. i hvert af årene 2008-2010. Yderligere udgifter forbundet med implementeringen af anbefalingerne er afholdt inden for Forsvarsministeriets ramme.